

Ski servis lyží - trochu jiný pohled.

Velmi dlouho jsem zvažoval, zda tyto informace je nutné presentovat. Zda to není nošení dříví do lesa. Praxe mě však přesvědčila, že je třeba tyto informace oživit. Utvrdila mě v tom, ještě moje účast na praktické instruktáži, která proběhla u nás na konci sezony 2014/2015 – Jak připravovat závodní lyže. Tato instruktáž byla velmi pěkně podána a velmi poučná. Bylo zde prakticky předvedeno, jak by měly závodní lyže vypadat a jak se k tomu dopracovat. Co jsem ale postrádal, nebylo zde ale zdůrazněno, jak by lyže, obzvláště závodní lyže, neměly vypadat a jakých chyb se dopouštíme při jejich údržbě (to ale nebyla chyba přednášejícího). Nejdříve bych chtěl trochu podrobněji vysvětlit souvislosti se ski servisem lyží – co to vlastně ski servis lyží je.

Ski servis lyží je vlastně kompletní kontrola, údržba a oprava lyží. Něco jako garanční kontrola automobilu – je třeba zkontrolovat a opravit - geometrii, řízení, brzdy a mazání. To vše si vyžaduje určitý čas a určité podmínky na provedení. Dobře, pravidelně udržované lyže si vyžadají cca 15 – 20 min., zanedbané lyže hodinu i dvě hodiny, samotné práce. Důležitou podmínkou ale je, pokud sáhneme na skluznici, aby měly lyže přijatelnou optimální teplotu – cca pokojovou, kolem 18 °C. Pokud donese někdo ze svahu promrzlé lyže (většinou závodní) a chce přebrousit skluznici, nabrousit hrany a chce si lyže vyzvednout za 20 min., tak to ukazuje, že má mylnou představu o ski servisu lyží. Samotná temperace na pokojovou teplotu zabere cca půl hodiny až hodinu.

Nové lyže – každé nové lyže po tzv. prokřupání, by měly projít ski servisem lyží. U závodních lyží se doporučuje 3 – 4 dny intenzivního lyžování, před provedením řádného ski servisu lyží.

Rovina skluznice – při ošetřování hran, bychom měli pracovat s přesností setin milimetrů, pokud brousíme na desetiny stupňů. Proto i rovina skluznice by měla být alespoň s přesností setin milimetru. Je třeba pohlídat nerovnosti skluznice, převážně propadliny na špičce a patě (hlavně nové lyže), které se pohybují v jednotkách desetin milimetru, desetkrát větší nepřesnost. Také je třeba ohlídat vyjíždění skluznice v okolí hran pod vázáním lyží. Toto připadá v úvahu hlavně při razantním ježdění po hranách na zmrzlém, tvrdém technickém podkladu.

Tuning - broušení spodní strany hrany lyži – stručně - **podbrus**. Nebudeme se zde zabývat na jakou hodnotu podbrus brousit. Je to individuální a trochu složitější, jak si následně ukážeme. Vezmeme si konkrétní případ – 0,5° podbrus a šíře hrany 2 mm. Při správně provedeném podbrusu, bude ostří hrany ve výšce cca 0,02 mm nad rovinou skluznice. Při dobrém náradí a dobrých pomůckách, není problém v krátkém čase tento podbrus zvládnout. Toto broušení můžeme provést pouze jednou. Pokud potřebujeme vylepšit ostří hrany, musíme si pomoci bočním broušením, ze spodu můžeme maximálně leštit, popř. opatrně opravit lehká poškození hrany. Pokud přece jen během krátké doby provedete se

stejnou intenzitou další broušení, dostanete se s podbrusem 2 až 4 mm do skluznice. Při pohledu na skluznici to není moc patrné, úběry skluznice jsou v tisícinách milimetrů. Horší to je s ostřím hrany lyže, to se najednou octne 0,04 až 0,06 mm nad rovinou skluznice. Sice brousíte na 0,5°, ostří hrany je ale ve výšce, jako kdyby jste brousili hranu lyže širokou 2 mm na úhel 1° nebo 1,5°. To ale asi bude mít lyže trochu odlišné vlastnosti, než se původně zamýšlelo, hlavně závodní lyže.

Skluznice – i když se to nezdá, je porézní hmota. Skládá se z velkého množství mikropórů, které nám slouží jako zásobníky vosku a pomáhají nám udržovat skluznici mastnou (velmi stručně, ale snad názorně řečeno). Používáním lyží dochází k tomu, že tyto mikropóry jsou na povrchu skluznice deformovány, nebo jsou úplně zničeny a jsou zanášeny nečistotami. Tím se také výrazně zhoršují, její mazací vlastnosti.

Skluznice se taky nerovnoměrně sjíždí, hlavně kolem hran a v jejich okolí. Pamětníci si jistě vzpomenou, jak dopadly lyže na plastickém koberci, které byly špatně mazány. To samé se děje i na sněhu, sice v daleko menší míře. Některé typy technického sněhu jsou v tomto směru ale velmi agresivní.

Pokud jste dočetli až sem, pak Vám bude jasné, proč se doporučuje provádět ski servis lyží alespoň 2x za sezónu. Zbroušením skluznice docílíme srovnání skluznice a odstranění poškozené vrstvy skluznice, tedy její oživení.

Proč to vše? Protože lyže s těmito nedostatky se k nám stále dostávají do Ski servisu a hlavně mě to udivuje u závodních lyží.

Pro určitou skupinu lyžařů jsou tyto informace bezpředmětné a nic jim neříkají. Některým lyžařům to snad pomůže. Sportovní a závodní lyžaři by se měli těchto nedostatků vyvarovat. Někdy je přílišná horlivost (podbrus) na škodu.

Ski servis HZK